

Δημοσιεύουμε το παρακάτω γράμμα σταλμένο από μίαν υπάλληλο. Δυοίμαστε πού ή στενότητα του χώρου μᾶς ἀναγκάζει νά δημοσιεύουμε μόνο αὐτό ἀπό ὅσα λάβαμε.

« Ἀ γ α π η τ ῆ Ἀ γ ῶ ν α ».

Σκέφθηκα νά ἀποταθῶ σέ σένα γιατί ξέρω ὅλες τίς προσπάθειες ποῦκανε πάντα ὁ «Σύνδεσμος γιά τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκας» ὑπὲρ τῶν υπαλλήλων, προσπάθειες πού τὸν τιμοῦν μὲ πού ἀκόμα δὲν ἐκίωσαν τὴν ἀξία τους οἱ γυναῖκες υπάλληλοι.

Σὲ παρακλῶ πολὺ νά δημοσιεύης τὸ γράμμα μου αὐτὸ ποῦναί ή διακηρυχθῆ μιᾶς ἐργαζόμενης γυναίκας στὰ ἔσα εἰσώθησαν ἐναντίον τῆς τελευταίας. Τὸ γράμμα αὐτὸ ἔστειλα σέ μιά ἀπὸ τίς μεγάλες καθημερινές ἐφημερίδες μὰ δὲν θέλησε νά τὸ δημοσιεύσῃ. Ἴσως γιατί μερικὲς ἀπὸ τίς καθημερινές ἐφημερίδες πῆραν στὸ ζήτημα τῶν γυναικῶν υπαλλήλων πού ἀνακινήθηκε τελευταία πάλι, μιά σάση πού δὲν τίς τιμᾶ. Γιατί σ' ὅλες τίς συνειδητικὲς κλπ. φαινόμενα καθαρὰ μὲ προσπάθεια διασυρμού τῶν ἐργαζόμενων γυναικῶν, μὲ τὸ μόνο σκοπὸ νά δόσουν τερπνὸ ἀνάγωσμα στοὺς συνδρ. μῆ ἐς τὸς. Ὅμως αὐτοὶ ἴσα ἴσα οἱ συντάκτες ποῦναί βιοπλακιστὲς καὶ ἔχουν ὅλοι σχεδὸν ἀδελφές καὶ συγγενεὶς πού δουλεύουν καὶ πού αὔριο ἀσφαλῶς θάχουν καὶ τίς γυναῖκες τους στὴ δουλειὰ μὲ τίς οικονομικὲς μας συνθήκες πού δὲν εἶναι καθόλου εὐχάριστες, αὐτοὶ ἀκριδῶς δὲν ἔπρεπε νά δόσουν αὐτὸ τὸν ἐπιπέδαιο τόνο σ' ἓνα ζήτημα πού ἀξίζει ἰδιαίτερη προσοχή. Καὶ ἀντὶ νά θρῖζουν τὴ γυναίκα πού δουλεύη γιὰ νά κερδίσῃ τὸ ψομί της θάπρεπε νά τὴ σεβασθῶν καὶ ἂν ἤθελιν νά ἠθολογήσουν νά στρέψου ἄλλου τὴ προσοχή τους, σ' ἐκείνες ἀκριδῶς τίς γυναῖκες πού μὲ περιφρόνηση μιλοῦν γιά ὅσες ἐργάζονται. Μὰ γίνεται τόση σύγχυση πάνω στὰ πράγματα σ' αὐτὸ τὸν τόπο, ὅση καὶ στίς ἰδέες.

Πάντως δὲν θάπαντήσω καθόλου σ' ὅσα εἶπε μεγαλαυχῶν ὁ γνωστὸς Διευθυντῆς γνωστῆς Τραπεζῆς γιατί ὁ τόνος του εἶναι ἡ μεγαλύτερη συνηγορία μας. Ἡ περιφρόνηση πού ἔχουν στὸ βᾶθος τῆς ψυχῆς τους μερικοὶ ἄλλοι τιτλοῦχοι τραπεζῶν γιά τὴν ἐργαζόμενη γυναίκα μ.ο. γιὰ τὸ ὅτι δουλεῖει δείχνεται ἀπὸ μιά χαρακτηριστικὴ ἔκφραση ἐνός Διευθυντοῦ: «ὅτι ποτὲ δὲν θάθελε νά δῇ τὴ κόρη του σὲ γραφε. ο.» Καὶ θάθελα νά ρωτήσω τότε:

Ὅταν ἡ δουλειὰ τῆς γυναίκας θεωρεῖται ὡς μοιραῖο κακὸ, ποῖος θά σκεφθεῖ νά κανονίσῃ ἔτσι τίς συνθήκες τῆς ἐργασίας αὐτῆς ὥστε καὶ ἡ γυναίκα ν' ἀποδόσῃ ὅ,τι μπορεί; Ὅταν ἡ δουλειὰ γιά τὴ γυναίκα θεωρεῖται καταπίτωση ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἐργοδότη, πὸς ἔχει τὴν κλίση ὁ ἐργοδότης αὐτὸς νά τὴν ἐκτιμῆσῃ τὴν δουλειὰ αὐτῆς ἢ καὶ ἀφρονήμενη γυναίκα; Καὶ ἐν τούτοις τὸ κάνει. Ὁ ἴδιος λείει στὴ συνέντευξή του αὐτὴ πὸς οἱ γυναῖκες εἶναι ἀξίες κάθε ἐμπιστοσύνης καὶ ὅτι ὅλες οἱ ἐμπιστευτικὲς θέσεις πρέπει νά τους δίνονται. Μπορεῖ νά μᾶς πει ὁ κ. Διευθυντῆς ἂν οἱ ἄνδρες κι' ὅταν αἰσθάνονται τὸν ἐκπύτ τους ἠθικὰ μειωμένο κι' ὅταν βλέπουν τὴν σταδιοδρομία τους κλεισμένη ἐργάζονται μὲ τὴν ἴδια εὐσυνειδησία; Ὁ ἴδιος παρακάτω λείει τὰ ἔξης τὴν ἴδια εὐσυνειδησία: «τὰ κορίτσια κάθονται σὲ πολὺ μαχακτηριστικὰ «τὰ κορίτσια κάθονται σὲ πολὺ μαχακτηριστικὰ κι' ἀρρωστοῦν συχνά», Δὲν τοῦ γεννήθηκε ποτὲ τάχα ἡ ἰδέα ὅτι αὐτὰ ἔχουν σχέση πρό

πάντων μὲ τὴ κακὴ πληρωμὴ τῆς γυναικῶς υπαλλήλου;

Ὁ Διευθυντῆς μιᾶς ἄλλης Τραπεζῆς ἐπιχειρήθηκε πὸς οἱ γυναῖκες μειονεχτοῦν καὶ γιατί εἶναι προσωρινὲς στὸ ἐπάγγελμα. Ἡ προσωρινότητα θάχε ἀξία μόνο ἂν εἶχε ἀντίκτυπο στὴν εὐσυνειδησία τους ἐφ' ὅσον δουλεύουν καὶ ὄχι διότι οἱ Τράπεζες τάχα χρειάζονται κάθε τόσο νά ἐτοιμάζουν τοὺς ἀντικαταστάτες τους. Γιατί εἶναι γνωστὸ πὸς καὶ ἂν ἀκόμα οἱ γυναῖκες εἶναι προσωρινές, οἱ Τράπεζες δὲν ἔχουν νά χάσουν τίποτα ἀπ' αὐτὸ γιατί πρῶτα πρῶτα ἡ πληρωμὴ γίνεται πάντα ἢ σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόδοση ὑποτίθεται τοῦλάχιστο—ἢ σύμφωνα μὲ τὰ χρόνια ὑπηρεσίας. Ἐπειτα εἶναι γνωστὸ πὸς ἀπο μερικὲς Τράπεζες ὅπου ὁ μισθὸς εἶναι μικρὸς φεύγουν σὲ λίγα χρόνια καὶ οἱ ἄνδρες υπάλληλοι γιὰ νά βροῦν καλλίτερη θέση. Πολὺ περισσότερο θὰ τὸ κάνει ἡ γυναίκα ὅταν δὲν πληρώνεται καλά καὶ δὲν προάγεται καὶ ξέρεῖ πὸς μπορεί ἄλλου νά κερδίσει περισσότερο. Ὅσο δὲ γιά τὴν ἐγκατάλειψη τῆς δουλειᾶς ἐξ αἰτίας τοῦ γάμου καὶ αὐτὴ εἶναι φυσικὴ μὲ τοὺς μικρότερο μισθοὺς πού πέρνουν οἱ γυναῖκες.

Γιὰ τὰ τάχα σ' ἄλλα ἐπαγγέλματα οἱ γυναῖκες ἐγκαλοῦσθαι νά δουλεύουν καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὸ γάμο τους (καθηγήτριες κλπ. βιβλιοστάτες) γιατί κερδίζουν καὶ παρὰ τίς προλήψεις πού ὑπῆρχαν καὶ πού επικαλεῖται ὁ κ. Διευθυντῆς. Ὅσο δὲ γιά τὸ ὅτι ἡ προσωρινότητα μπορεί νά ἐπιδρᾷ στὴν εὐσυνειδησία τῶν γυναικῶν καὶ τὴν προσίλωσή τους στὴ δουλειὰ δὲν νομίζω τάχα ὁ κ. Διευθυντῆς πὸς ἄλλοι παράγοντες εἶναι δυνατώτεροι γιατί ἐνεργεῖν ἄμεσα π.χ. ἡ ἐκρὴ πληρωμὴ ἢ ἔλλειψη σταδιοδρομίας, καὶ τόσα ἄλλα ἐνῶ ἡ προσωρινότητα εἶναι στὸ τέλος ὑποθετικὴ γιατί κανένα φτωχὸ κορίτσι δὲν εἶναι σήμερα βέβαιον πὸς θὰ παντρευθεῖ.

Ἐπειτα ἡ ἀξίωση τοῦ κ. Διευθυντῆ νά εἶναι οἱ Ἕλληνίδες σὺν τίς Ἀγγλίδες υπάλληλους δὲν εἶναι καὶ πὸς ὑπερβολικὴ! Τάχα οἱ ἄνδρες υπάλληλοι εἶναι σὺν τοὺς Ἑγγλέζους; Ἡ μήπως ἡ ράτσα οἱ κλιματολογικοὶ καὶ οικονομικοὶ ἔροι τὸ περιόλλον ἢ δικαιοσύνη πού ὑπάρχει ἐκεῖ δὲν ἔχουν καμμιὰ ἐπιρροή στὴν ἀπόδοση ἐνός ἐργαζόμενου;

Μέτα σ' ἓναν ὀλοκληρὸ κόσμο γυναικῶν πού δουλεύουν ὑπάρχουν βέβαια οἱ καλές καὶ οἱ καλές γιατί ὅμως τάχα νά βραίνουν πάντα μπροστὰ ὅσες οἱ ἀνοησίες πού τυχόν λένε μόνο οἱ πρῶτες καὶ νά μὴ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν αὐτὲς καὶ ἡ ἀληθινὴ ἐμετάλλευση πού γίνεται εἰς βάρος ὄλων τῶν ἄλλων πού δουλεύουν πραγματικὰ, μὲ ὑπερωρε πού δὲν πληρώνονται ἢ πού παύσονται στὴ πληρωμὴ, μὲ πίεση καὶ ἀπὸ τὸν πρῶτο τυχόντα μικροπροϊστάμενον καὶ κάποτε κάπου καὶ μὲ ἠθικὴ ἐμετάλλευση; Πρέπει βέβαιον νά δηλολογήσω πὸς ὅσο γιά τὸ τελευταῖον, ὑπάρχουν περιπτώσεις ὅπου καὶ ἡ γυναίκα ἐπιμελεῖται μὰ εἶναι τάχα ἐνθαρρυντικὸ αὐτὸ γιὰ τίς ἄλλες πού βλέπουν ἔτσι ἢ μίαν ἐπιτήδεια ἢ ἀπλᾶ μιά κακοήθη νά πηγαίνουν μπροστὰ;

Ὅσο δὲ γιά τὸ προστατευτικὸ ὅρος πού πῆραν γενικὰ ὅσο ρωτήθηκαν γιά τὴν ἐργαζόμενη γυναίκα, αὐτὸ ἂν καὶ τοὺς βαρύνει ὅλους γιά τὴ νοστορία τους ὅμως μᾶς βαρύνει καὶ ἐμᾶς τίς γυναῖκες τουλάχιστον ὅσες δὲν νιώσαμε ἀκόμα πὸς ὁ ἀγῶνας σήμερα εἶναι σκληρὸς γιά τὴν ἐργαζόμενη γυναίκα στὸν τόπο μας καὶ πὸς κάθε προστατευτικὸς τόνος γιά τὴ γυναίκα ἔχει ἀντιστάθμιμα στὴ ζυγαρὰ τῶν μισθῶν διπλᾶ σταθμὰ γιὰ τὸν ἄνδρα.